

Marwan Barghouti, de leider van de tweede intifadah, was aanvankelijk kandidaat in de Palestijnse presidentsverkiezingen, maar trok zich terug. Rood sprak met zijn vrouw, de advocate Fadwa Barghouti, over zijn redenen daarvoor. De ontmoeting vond plaats op 30 december 2004 in de bureaus van de "Free Marwan Barghouti campaign", op twee passen van de Mouqhata in Ramallah.

Fadwa Barghouti: De inmenging in onze verkiezingen vanuit de kant van de Amerikanen, de Arabische landen, Europese staten en Israël was heel groot. Allen deden ze verklaringen ten voordele van de ene of de andere kandidaat. Tony Blair kondigde een vredesconferentie aan, maar alleen op voorwaarde dat Abou Mazen de verkiezingen zou winnen. Het is duidelijk dat ze de Palestijnen onder druk willen zetten. Ook Colin Powell deed een aantal degoutante verklaringen toen Marwan zich kandidaat stelde voor de verkiezingen.

Veel mensen waren ontgoocheld toen Marwan zich terugtrok uit de verkiezingsrace. Ook al deed hij dit in naam van de eenheid van Fatah. Is de tijd niet rijp voor een politieke opheldering binnen Fatah zelf, moet de oude generatie niet bedankt worden voor bewezen diensten om zo een kans te geven aan de nieuwe generatie?

Fadwa: Met zijn kandidatuur voor de verkiezingen opende Marwan een discussie over de democratie binnen Fatah. De keuze voor Abbas gebeurde niet op een democratische manier: het is het centraal comité van Fatah dat hem uitkoos. Dat telt niet meer dan 16 mensen. Er werden geen voorverkiezingen georganiseerd binnen Fatah. Door zichzelf als kandidaat naar voor te schuiven, heeft Marwan een debat gestimuleerd over de interne democratie binnen Fatah en over de manier waarop Mahmoud Abbas aangeduid is geworden. Marwan heeft zich altijd ingezet voor die democratie. Hij meent dat als Fatah, de sterkste partij in Palestina, de Palestijnse maatschappij op een democratische manier wil beheren, de partij zelf democratisch moet worden. De boodschap van Marwan tijdens de verkiezingen luidde: "Jullie hebben de basis van Fatah verwaarloosd. Jullie hebben haar niet geconsulteerd". Wij geloven dat de jonge generatie nu voor de eerste keer het woord heeft genomen. De democratisering van Fatah is een belangrijk discussiethema geworden: op welk niveau zou die democratie moeten worden toegepast en de oude generatie vervangen door de nieuwe? Dat zijn de vragen waarrond Marwan een debat wilde creëren.

Veel media en westerse politici verklaarden dat de dood van Arafat een kans was voor de vrede, alsof hij een obstakel daarvoor was. Dat shockeerde ons erg, jullie ook?

Fadwa: Het was een van de belangrijkste redenen waarom Marwan beslist heeft zich kandidaat te stellen voor de verkiezingen. Hij voelde dat een aantal westerse landen en Israël op een feestelijke manier over Arafats dood praatten. Ze hadden het over het tijdperk van Arafat als een tijd van terrorisme en over de opening van een nieuw tijdperk nu. Dat maakte Marwan erg kwaad: Yasser Arafat veroordelen komt neer op de veroordeling van de hele Palestijnse strijd, dus ook van de Intifadah. Tezelfdertijd omhelsden dezelfde commentatoren Sharon en vergaten ze dat precies hij verantwoordelijk is voor de bezetting van Palestina. Marwan wilde beklemtonen dat het tijdperk van Arafat een tijd was waarop we fier zijn als Palestijnen en dat we die willen voortzetten.

Wat zal er gebeuren als de politiek van Mahmoud Abbas geen resultaten behaalt?

Fadwa: Er staan grote uitdagingen te wachten voor Abbas in de komende periode. De eerste is de uitbreiding van de democratie en de strijd tegen de corruptie en uiteraard tegen de Israëlische bezetting. De Israëli's bevinden zich nog altijd in dezelfde positie. Op het terrein is niets veranderd. Yasser Arafat is dood, er zijn nu verkiezingen, maar van Israëlische zijde is er geen wijziging te bespeuren. Waarom doet iedereen dan zo enthousiast over de vrede? De mentaliteit van de Israëlische bezetters veranderde geen moer.

De tweede uitdaging betreft de internationale gemeenschap. Zij die denken dat we een nieuw tijdperk van vrede zijn binnengetreden, alsof ook Sharon veranderd zou zijn, hebben er niets van begrepen. Nu is het aan de internationale gemeenschap om werkelijk zijn rol te spelen, door de druk op Israël, en niet op de Palestijnen, te verhogen. De Palestijnen hebben hun best gedaan om de verkiezingen op een democratische manier te organiseren. Wij zijn bereid om de draad van de onderhandelingen en van het vredesproces opnieuw op te pikken, maar het is nu aan de Israëli's om iets substantieels te bieden aan de Palestijnen. Dat is de echte uitdaging voor Mahmoud Abbas.

Ik ben optimistisch dat de Palestijnen op het einde van de rit zullen winnen, omdat wij vechten voor elementaire rechten. Maar op korte termijn ben ik pessimistisch, want de Israëli's eisen van Mahmoud Abbas veel zaken die hij niet kan verwezenlijken. Hij zal snel geblokkeerd geraken, en op dat moment is het aan de internationale gemeenschap om hem te helpen door de druk op Israël te verhogen.